

YERLİ MALİ BELGESİ SIK SORULAN SORULAR

SORU 1: Genel Giderler neleri kapsar ?

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği eki Tek Düzen hesap Planına göre 632- Genel Yönetim Giderleri kapsamına giren aşağıdaki giderler genel giderlerdir.

“İşletmenin genel yönetimi fonksiyonu ile ilgili olarak yapılan ve üretimle yada satılan mal maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan endirekt malzeme, endirekt işçilik, personel giderleri, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, çeşitli giderler, vergi, resim ve harçlar amortisman giderlerinden oluşur.”

SORU 2:Dolaylı İşçilik neleri kapsar ?

Üretim faaliyetleri ile ilgili olmakla birlikte, belli bir mamulün maliyetine doğrudan yüklenemeyen işçilik giderleridir. (Örneğin; Üretim departmanı bakım yöneticilerinin ücretleri, üretim departmanı bakım personeli ücretleri, fabrika binası bekçisi veya güvenlik personeli ücretleri gibi.)

SORU 3: Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli düzenlenirken hangi döneme ait bilgiler esas alınacaktır?

Sürekli denetimlerde esas olarak son üç aylık geçici vergi dönemi verilerinin kullanılması gerekir. Ancak, son üç aylık geçici vergi dönemi beyannamesi henüz verilmemişse bir önceki geçici vergi dönemi verilerinin de kullanılabilmesi gerekir.

Bu hesaplamanın yapılabilmesi için 3A,3B,3C ve 3D Yerli Katkı Oranı hesap Cetvellerinin doldurulması gerekir.

SORU 4: Firma stok yönetim programı kullanıyorsa (SAP vb) fatura yerine veri program çıktısı kullanılabilir mi?

YKOHHC düzenlenirken geçici vergi dönemleri itibariyle muhasebe verilerinin kullanılması halinde, stok değerlendirme programı kullanan firmalarda muhasebeye uygunluk yönünden program çıktılarının kullanılması gerekir.

SORU 5: Henüz üretilmemiş veya son dönemde üretilmemiş bir ürün için Yerli Malı Belgesi düzenlenebilir mi?

Tebliğe göre üretilmeyen ürüne belge düzenlenemez.

SORU 6 : Birden fazla ürün çeşitliliği olan firmalarda, farklı katkı oranı olan ürünlerin her bir ürün çeşidi için ayrı ayrı mı, yoksa en düşük orandaki ürüne göre tek belge mi düzenlenir ?

Bu konuda Tebliğ Madde-7 (5) ve Uygulama Usul ve Esasları Madde 15 (5) aşağıdaki gibidir.

“Her ürün için ayrı ayrı belge verilebileceği gibi, aynı grupta bulunan birden fazla ürün için tek Yerli Malı Belgesi düzenlenebilir. Bu durumda her bir ürün ile ilgili bilgiler Yerli Malı Belgesi’nde yer alır.”

Bu maddenin anlamı; Yerli Katkı Oranları aynı olan ürün gruplarına tek belge verilebileceği gibi, ayrı ayrı da verilebilir. Ancak farklı yerli katkı oranı veya farklı ürün koduna sahip olan ürünlerden her birine ayrı belge verilir.

SORU 7: İthal girdide hangi fiyat esas alınır?

Tebliğde açık bir şekilde “İthal girdi tutarının hesaplanmasında, ithal girdinin fabrikaya teslim fiyatı ve teslim tarihindeki Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınır” ibaresine yer verilmiştir.

SORU 8: Amortisman giderlerinin tamamı yerli girdi olarak kabul edilecek mi? İthal makine ve teçhizata ilişkin amortisman giderlerinin ithal girdi olarak dikkate alınması gerekecek mi?

Amortisman tabi sabit kıymetlerin iktisap tarihlerinin çok geniş bir zaman dilimine yayılması ve mamul maliyetine giden amortisman giderlerinin her bir makine-teçhizat bazında ayrılmasının zorluğu nedeniyle, amortisman giderlerinin tamamının yerli girdi olarak kabul edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

SORU 9: Yurt içinden temin edilen girdilerin ithal olup olmadığı hakkında menşe kontrolü nasıl yapılacaktır?

Yurt içinden temin edilen girdilerin ithal olup olmadığı hakkında menşe kontrolü yapılır, girdi ithal ise ithal girdi hesaplamasına dahil edilir. Eğer girdi sanayi sicil belgesine sahip bir işletme tarafından üretilmiş ve sanayi sicil belgesinin üretim konusu bölümünde yer almışsa yerli girdi olarak yerli girdi hesaplamasına dahil edilir.

SORU 10: Enerji (elektrik, doğalgaz ve petrol ürünleri) giderleri yerli girdi mi, ithal girdi mi olarak dikkate alınacaktır?

Yurt içi üreticiden alınan ve doğalgazdan veya petrolden üretilen elektrik giderleri yerli girdi olarak kabul edilir.

Buna karşılık, ithalatçıdan/dağıtıcıdan alınarak kullanılan doğalgaz ve petrol ürünleri ise, ithal girdi olarak değerlendirilir.

Örneğin ; Bir firma doğalgazı ısıtma amacı için kullanıyorsa ısıtma gideri ithal girdi olarak ele alınacaktır. Ancak doğalgazdan elektrik üretilip bu elektriği kendi üretiminde kullanıyorsa elektrik yerli girdi olarak ele alınacaktır.

SORU 11: Kapasite Raporundaki üretimin yapıldığı yer adresi ile Sanayi Sicil Belgesindeki adreslerin uyuşmadığı durumlarda hangi adres esas alınacaktır?

Kapasite Raporundaki üretimin yapıldığı yer adresi ile Sanayi Sicil Belgesindeki adreslerin uyuşması gerekir.

SORU 12: Ticaret Borsaları hangi ürünlere belge düzenler ?

Bitkisel (Tahıllar, sebzeler, vb) veya hayvansal (Hayvan yetiştiriciliği, yumurta, vb) bir ürün herhangi bir sınai işlemden geçmeden ticareti yapılacaksa bu ürün için Yerli Malı Belgesi, “müstahsil makbuzu” görülerek ticaret borsası tarafından düzenlenir. Yerli katkı oranı % 100 ‘dür. Yerli Katkı Oranı Hesap Cetveli talep edilmez.

Ancak Bitkisel veya hayvansal bir ürün herhangi bir sınai işlemden geçerek kapasite raporu düzenleniyorsa, bu ürünün belgesi sanayi ürünlerine verilen her belge gibi odalar tarafından düzenlenecektir.

SORU 13: Faturalı alımın müstahsile dayanan ilk alışları da ispatlanırsa üretim miktarına dahil edilebilir.

Ticaret Borsalarına yapılan başvurularda, YMB nin Teknik Özellikler kısmına müstahsil makbuzu tutarı kadar "Bu belge yıllık(birim) ürün için düzenlenmiştir" ibaresi yazılacaktır. Faturalı alımın müstahsile dayanan ilk alışları da ispatlanırsa üretim miktarına dahil edilebilir.

SORU 14:Kapasite Raporu ve Sanayi Sicil Belgeleri süreleri Yerli Malı Belgesi süresini nasıl etkiliyor.

YMB hazırlandığı anda önemli olan Kapasite Raporu ve Sanayi Sicil Belgesinin geçerli olup olmadığıdır. Sürelerinin bitimine 1 gün kalmış olsa bile Yerli Malı Belgesine 1 yıllık süre verilmektedir.

SORU 15: Başvuru dökümanları ile Yerli malı Belgesi düzenlenebilir mi?

Eksperin, YMB başvurularında kapasite raporuna benzer şekilde, gidip işyerinde YMB başvurusu yapılan ürünü yerinde görmesi zorunlu.